

Slovenski dom

Stev. 217

V Ljubljani, ponedeljek 25. septembra 1939

Leto IV

Naglo zbiranje sil na zahodnem bojišču

Angleška vojska prihaja v Francijo - Nemci imajo ob francoski, belgijski in luksemburški meji 70 divizij s 1,500.000 možmi

London, 24. sept. Reuter. Prihod vrhovnega poveljnika nemške vojske na zahodno fronto je bil znamenje za pomnoženo delavnost nemških čet. Takoj so se začeli boji, da bi Nemci spet zavzeli višine okoli Saarbrückena, katere so bile osvojile francoske čete. Hkratu so se začeli nemški napadi v smeri proti francoski meji ob reki Lauter, ki tam tvori mejo med Francijo in Nemčijo.

Po prihodu generala Brauchitscha se je začel močan pritisk na francoske položaje v okolici Zweibrückena. Francoskem topništvu se je posrežilo do zdaj preprečiti, da bi te akcije dosegle večji obseg. Vsi angleški listi smatrajo, da se bodo odslej vrstili vedno močnejši napadi od Nemcev, posebno pa, da bo nemško poveljstvo iskalo prilike, da izkoristi svoje motorizirane divizije in tanke.

V berlinskih pristojnih krogih potrjujejo vest, da je nemško vrhovno poveljstvo premestilo z vzhoda na zahodno bojišče veliko število nemških čet in raznega materiala. Izjavljajo, da je Nemčija na zahodnem bojišču zbrala 70 divizij, to je poldrug milijon vojakov.

Pariz, 24. sept. Danes je nemško topništvo z vso srditostjo obstreljevalo francoske postojanke, pa ni moglo pregnati francoskih čet iz zasedenega ozemlja. Francozi so dobili ojačenje in so se zakopali v nove rove. Pripeljali so tudi večje število težkih topov, katere so namestili vzhodno od Saarbrückena. Z njimi obstreljujejo nemške čete. Posebno hudi boji so bili danes pri Perlu na gričih, kjer so nemške čete na vsak način poskušale Francoze pregnati iz utrjenih mest.

Nov Mussolinijev korak za ohranitev miru na Balkanu in v vzhodnem Sredozemlju

Italija bo umaknila večino čet z Dodekaneza

Carigrad, 24. sept. Poročajo, da je Italija umaknila z dodekaneških otokov, ki leže pred turško maloazijsko obalo, vsa vojaška ojačenja, ki so bila v letošnjem poletju poslana tja. Na tem važnem italijanskem vojnem oporišču so ostale samo redne posadke.

Ta novica je vzbudila v turških krogih izredno zadovoljstvo, saj je po odpoklicu italijanskih čet z albansko-grške meje, to že drugi dokaz, da hoče Italija prinesiti pomirjenje na Balkan in na vzhodni del Sredozemskega morja ter s tem pomagati, da se ohrani mir

na tem ozemlju. Ta njen korak je nov dokaz modre Mussolinijeve politike, ki je za Evropo in še zlasti za Balkan v sedanjem položaju zelo dragocena, saj vidi Turčija v odpoklicu čet z Dodekaneza, znamenje, da Italija nima nikakih sovražnih namenov glede Turčije.

Carigrad, 24. septembra. AA. Reuter: Dasi se ni potrjeno londonsko poročilo, po katerem Italija umika čete z Dodekaneza, ki so tam odveč, se v političnih krogih smatra, da ta italijanski odlok predstavlja smaten prispevek za ohranitev miru na Sredozemskem morju.

Strašno obstreljevanje Varšave

Danes so bile uničene štiri cerkve, tri bolnišnice in mesto zažgano na več krajih - Vsi napadi so bili odbiti

Pariz, 24. sept. Havas. Poveljstvo varšavske obrambe je po radu sporečilo: Nemci so danes posebno divje bombardirali središče Varšave. Več kot tisoč civilnih prebivalcev je padlo. Težka artiljerija je bombardirala prestolnico na raznih točkah. Porušeno je veliko številno poslopij in je nastalo mnogo požarov. Glavno škodo je bombardiranje povzročilo hotelu Bristol, dočim nekatera druga poslopja še gorijo. Danes so bile porušene štiri cerkve in tri bolnišnice, polne ranjencev. Na

vzhodu Varšave so Nemci izvedli brez uspeha napad na desni obali reke Visele. V okolici Modlina še dalje teko ogorčeni boji. Obramba Varšave in Modlina se nadaljuje.

Berlin, 24. sept. AA. DNB poroča iz varšavskega predmestja Prage: Med akcijo nekega poljskega polka je bil zaplenjen moderni poljski top proti tankom, angleškega porekla. V tej akciji so tudi ugotovili, da na poljski strani ni več splošne borbene črte, temveč da se Poljaki umikajo.

Pogreb umorjenega romunskega ministrskega predsednika v Bukarešti

Žalna svečanost v Belgradu

Bukarešta, 24. sept. Danes je bil svečan pogreb pokojnega predsednika vlade Calinescu. Žalne slovesnosti so se udeležili: romunski kralj s prestolonaslednikom, člani vlade, člani diplomatskega zbora, najvišji zastopniki civilnih in vojaških oblasti, pokojnikova rodovina in ogromna množica ljudstva. Cerkevne obrede je opravil romunski patriarh ob asistenci romunskih škofov. Po cerkvenem opravilu so govorili romunski patriarh v imenu cerkve, predsednik vlade general Argesanu, predsednik parlamenta Vajda Vojevod, predsednik senata Argetoianu in prof. Valkoviči, ki je govoril v imenu članov Fronte narodne obnove. Romunski kralj je izrazil sožalje vdovi in sinu pokojnika. Truplo so prepeljali na severno železniško postajo. Pred postajo je bilo kratko cerkveno opravilo, potem pa je vlak ob 12 odpeljal smrtno ostanke v Gurtea de Arges, kjer je bil pogreb. Na vsej poti od saborne cer-

kve do železniške postaje je ogromna množica ljudstva s pobožnim molkom izkazala poslednjo čast predsedniku Calinescu.

Belgrad, 24. sept. m. Ko so bile v Bukarešti pogrebne svečanosti za umorjenim predsednikom romunske vlade Calinescu, je bilo v belgradski saborni cerkvi žalno opravilo, ki so se ga udeležili vsi v Belgradu bivaajoči člani kr. vlade, generaliteta, diplomatski zbor, številni člani Jugoslovansko-romunske lige ter številni prijatelji romunskega naroda. Od kr. vlade so bili navzoči zunanji minister dr. A. Cincar-Marković, gradbeni minister dr. Miha Krek, prosvetni minister Boža Maksimović, pravosodni minister dr. Lazar Marković, vojni minister general Neđić in minister brez listnice dr. Mihajlo Konstantinović. Zastopana sta bila tudi senat in skupščina. Po žalnem opravilu so navzoči izrekli sožalje romunskemu poslaniku na našem dvoru Caderu.

Turški zunanji minister v Rusiji

Moskva, 24. sept. V Odeso sta dospela turški zunanji minister Sukri Saradzoglu in ruski poslanik v Ankari Terentijev. V spremstvu turškega ministrskega predsednika sta generalni tajnik turškega zunanjega ministrstva Džemal Erkin, in načelnik prvega oddelka Zeaj Polar. V razgovoru z dopisnikom ruske agencije Tass je Saradzoglu iz-

javil med drugim: »Prinašam prijateljska čustva turškega naroda do narodov sovjetske zveze. To prijateljstvo se je začelo že tedaj, ko sta obe državi vodili boj za svoje osvobodjenje. Sedaj in vedno si naši državni prožita druga drugi prijateljsko roko.« — Sročil je Saradzoglu s svojim spremstvom nadaljeval pot v Moskvo.

Sovjetska vojska na Poljskem je dosegla razmejitveno črto

Berlin, 24. sept. Poročilo sovjetskega generalnega štaba pravi, da so sovjetske čete 23. septembra zjutraj dosegle demarkacijsko črto. Severno od Bjaltistoka, Brest Litovskega, Kovela Vladimir Volinska in Leova so zasedle mesti Strij in Grodek. Čete rdeče vojske so še nadalje čistile ozemlje vzhodnih predelov Bele Rusije in Ukrajine ter razbile zahodno od Grodna in severovzhodno od Brest Litovskega dele poljske vojske.

Ob zavzetju mesta Grodna so bili ogorčeni ulični boji. Ostanke poljskega častniškega zbora in orožništva so postavili na mnogih mestih za sode in nudili odpor. Bataljon ruskih tankov pod poveljstvom majorja Suharova je vdrl prvi v mesto in začel boj s Poljaki. Poljski častniki so metali granate in streljali s strojnimi. Končno so poskušali polivati tanke s petrolejem in jih zažgati. Po dveh dneh bojev je bilo Grodna končno 22. septembra zavzeto in očiščenoc.

Budimpešta, 24. sept. Potrjujejo, da so sovjetske čete prednočnim prispele v Voronjenko

na poljsko-madžarski meji, približno 10 km od madžarske postaje Kešmeszov.

Sodba nemškega lista:

Sporazum je ojačil Jugoslavijo tudi na zunaj

Gradec, 24. sept. »Tagespost« prinaša v eni izmed zadnjih številčnik članek pod naslovom »Neutrality jugovzhod«, v katerem piše med drugim: Naš jugoslovanski sosed je neposredno pred izbruhom evropskega konflikta rešil vprašanje, ki je zaradi svojega velikega političnega pomena mnogo let predstavljalo težko obremenitev za jugoslovansko zun. politiko, to je pomirjenje med Srbji in Hrvatji. Kljub neugodnem napovedovanjem in črnogledim presojam se je pokazalo na obeh straneh toliko mirne smiselnosti in objektivnosti in toliko dobre volje, da se je končno našla pol,

Francosko vrhovno poveljstvo je odredilo vse ukrepe za eventualni nemški vdor na holandsko in belgijsko ozemlje. Po vestih, ki prihajajo iz Belgije, se še vedno premikajo čete ob belgijski meji in izdaja nemško vrhovno poveljstvo vedno strožje ukrepe za civilno prebivalstvo.

London, 24. sept. Ministrstvo za informacije sporoča, da je veliko angleškega letalstva v Franciji.

»Sunday Times« objavljajo uvodni članek pod naslovom »Kako bomo dobili vojnec: V tem članku pravi med drugim: Nemčija stremi za tem, da bi nas primorala, da izvedemo napad. Zaveznikom ni treba izpostavljati se nevarnostim, in sicer iz razloga, ker je Maginotova črta v obrambnem pogledu neskončno boljša, kakor vse pozicije, ki so bile zgrajene v svetovni vojni od leta 1914 do 1918. Sedaj zmagači, ne pomeni prizadejati sovražniku izgube, temveč ga primorati, da se bo zavedel, da ne more uspeti. Nemci so že sedaj prepričani, da dolge vojne ne morejo zdržati, še manj pa, da bi mogli zmagati. Če mi podaljšamo to vojno, bomo že samo s tem na pol poti do zmage. Videti je, da je taktika zavezniškov slična taktiki maršala Petaina v prejšnji svetovni vojni, ki je znal na tako silajen način štediti z življenjem vojakov. Z najmanjšimi izgubami so Francozi dosegli sedaj velike uspehe. Že zdaj, ko smo šele pred pragom vojne, se operacije že vodijo na nemških tleh.

Pariz, 24. septembra. Angleški vojaški oddelek v Franciji so že na pohodu. Potekajo priprave za koncentracijo. Posebni dopisnik Reutera v Franciji poroča, da je storično vse potrebno, da bi sovražniku onemogočili zvedeti karkoli o tem razmeščanju. To je potrebno posebno zaradi toga, ker so čete na pohodu.

Trgovska pogodba med Bolgarijo in Rusijo

Moskva, 24. sept. b. Sovjetski komisar za zunanje zadeve Molotov je zadnje dni razvil veliko diplomatsko delavnost. Razen obiska turškega zunanjega ministra, s katerim namerava skleniti novo turško-rusko pogodbo, je obiskal Molotova tudi estonski zunanji minister. Mnogo važnosti polagajo na najnovejša poročila, po katerih hoče sovjetska Rusija skleniti te dni s Bolgarijo trgovsko pogodbo, po kateri bi bila Bolgarija obvezana, da ves višek svojih življenjskih potrebščin proda Rusiji. Doda je Bolgarija dve tretjini svojega blaga prodajala Nemčiji.

V Moskvo je odpotoval danes načelnik bolgarskega letalstva polkovnik Bodičev, ki se bo pogajal o začetku redne letalske zveze med Moskvo in Sofijo.

Nemčija bo spoštovala nedotakljivost vseh nevtralnih držav

Berlin, 24. sept. Propagandni minister dr. Göbbels, o katerem so govorili, da je padel v nemilost, je včeraj spet sprejel tuje časnikarje ter jim izjavil, da je Nemčija odločena spoštovati nevtralnost ne samo Belgije, Holandije in Luksemburga, marveč vseh držav, ki so v sedanji vojni ostale nevtralne. Zaradi tega je neumestno elestale razburjanje. Angleška propaganda hoče z vestmi, da pripravlja Nemčija napad na nevtralne države, pridobiti te države za svoje namene. Dr. Göbbels je na koncu razgovora povabil časnikarje, naj se gredo sami prepričati o tem, ali so na Češkem in na Moravskem res izbruhnili taki nemiri.

Nemci o prijateljskih odnosih med Jugoslavijo in Madžarsko

Bratislava, 24. sept. »Schlesische Tageszeitung« piše pod naslovom »Dobri odnosi med Budimpešto in Belgradom«: Jugoslovansko-madžarski odnosi se zboljšujejo in postajajo vedno jasnejši. Besede priznanja, ki jih je izrekel madžarski predsednik vlade grof Teleky v svojem zunanje-političnem govoru glede jugoslovanske nevtralnosti, ki lahko služi drugim za primer, so v Belgradu vzeli na znanje z velikim zadovoljstvom. V odločujočih političnih krogih mislijo, da se iz tega lahko sklepa, da madžarska vlada z ozirom na današnji položaj polaga največjo važnost na to, da okrepí prijateljske odnose z Jugoslavijo. V zvezi s tem se v zadnjem času med Budimpešto in Belgradom ustvarjajo nove zveze.

V Berlinu je začelo poslovati nemško sodišče za tihotapstvo blaga. To sodišče bo razsojalo o blagu, namenjenem Angliji, ki ga bodo zaplenile nemške vojske ladje.

Vesti 25. septembra

Delati v miru in paziti, to je in ostane cilj italijanskega naroda v sedanjem položaju. Italija je vojaško pripravljena za vsako morebitnost, ne bo pa zamudila nobene prilike, ki bi se nudila za vzpostavitev miru v Evropi. Tak je bil smisel govora, ki ga je imel italijanski ministrski predsednik Mussolini v soboto. V njem je potrdil, da bo Italija še v Londonu je danes umrl slovit profesor Sigmund Freud, začetnik imenovane psihoanalize. Star je bilo 85 let.

Nemški general von Fritsch, bivši vrhovni poveljnik nemške vojske, ki je padel pred Varšavo, je bil samo častni poveljnik 12. topniškega polka in ni dejansko poveljeval nobenemu oddelku, marveč se je boril z navadnimi vojaki.

Pomočnik poljskega zunanj. ministra grof Szembek je dopotoval v Pariz in se bo s francosko vlado pogajal o morebitni preselitvi poljske vlade iz Romunije v Francijo.

Nemčija nima zdaj več vojne na dveh frontah, marveč samo na eni, piše berlinski dnevnik »Deutsche Allgemeine Zeitung«.

Vlada srednjeameriške republike Costarice je sklenila poslati na Kokosovo otočje svoje čete, ker se je bala, da bi hotela kaka evropska država tam urediti oporišče za svoje podmornice.

Nove nakaznice za živež bodo uvedene jutri v Nemčiji. Od sedaj bo tudi kruh na nakaznico, in sicer ga bodo odrasli ljudje dobili 2400 gr na teden. Mesa bodo odrasli dobivali tedensko 500 gl, masla 80 gr, masti 65 gr, sladkorja 250 gr. Posebne nakaznice bodo izdane tudi za tiste, ki bodo hoteli jesti po restavracijah in gostilnah. Brez nakaznic ne bo nihče mogel naročiti nišesar.

Estonski zunanji minister je danes dopotoval v Moskvo na podpis nove trgovinske pogodbe s Sovjeti.

Finska vlada je protestirala pri nemški vladi, ker so nemške podmornice potopile dve finski trgovski ladji.

Neutrálne države morajo zahtevati od Anglije, naj spoštuje njihove gospodarske koristi in naj ne zahteva, naj te države svojo zunanjo trgovino sploh ustavijo, kakor to dela zdaj. S sedanjim nastopanjem proti ladjam nevtrálnih držav pa Anglija onemogočuje ne le trgovino med temi državami in Nemčijo, marveč tudi med neutralsci in med čezmorskimi pokrajinami. Take in podobne želje glede vojne na morju izražajo nemški listi. V portugalske vode je priplula skupina ameriškega vojnega brodograja, ki bo križarila po evropskem pasu Atlantskega oceana.

Udeleženci vseameriške konference, ki se je začela včeraj, so soglasni v tem, da je treba ukreniti vse potrebno, da bi onemogočili potapljanje ameriških ladij v sedanji vojni.

Madžarska je obnovila diplomatske odnose s Sovjetsko Rusijo. Te odnose je morala pretrgati po odstopu v zvezo proti kominterni. Ker se je zdaj Nemčija spoznamela s Sovjeti, so na Madžarskem mnenja, da tudi oni lahko store kaj takega.

Maršal Göring je izdal dnevno povelje, v katerem izraža svoje priznanje diviziji protiletalskega topništva.

V Angliji so včeraj omejili porabo goriva za zasebna motorna vozila. Z njo mislijo prihraniti 25 odstotkov količine, ki jo je Anglija porabila v mirnem času.

Sedanja razmejitvena črta med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo na Poljskem nikakor ne pomeni končne meje in popuščanje Nemcev do Rusije, kakor to piše francoski in angleški tisk. Tudi ne drži, da bi bila Rusija dobila polovico Poljske brez zvenketanja z mečem. Tako pisarjenje je neutemeljeno, pravi neke včerajšnje poročila nemškega poročevalskega urada.

Dve tuji podmornici so spet opazili ob mehiškimi obali, in sicer blizu glavnih pristanišč odkoder izvažajo mehiški petroleji.

Španska vlada je sklenila demobilizirati nadaljnjih 50.000 vojakov, kar je nov dokaz, da bo ostala nevtralna.

Nemška vojna mornarica je zadnje dni položila mine na nove predele morja med Nemčijo in Švedsko. Zaradi teh min je onemogočena sleherna pomorska zveza z vzhodno dansko obalo.

Vrhovni poveljnik sovjetske vojske maršal Voršilov naj bi po nekaterih vesteh še ta mesec prišel v Berlin na važne posvete z vrhovnimi zastopniki nemškega vojnega vodstva. Večje število enot sovjetske mornarice je odplulo na križarjenje po Baltiku. Namen teh manevrov ni znan. V Londonu smatrajo, da to dejstvo pomeni zmanjšanje ugleda nemškega brodograja, ki so ga do danes smatrali kot absolutnega vladarja v Vzhodnem morju.

Emir Abdulah, vladar Transjordanije, je imel daljši govor, v katerem je naglašal, da stoji Transjordanija na strani Velike Britanije in Francije ter bo nudila vso zavezniško pomoč, da bosta zahodni demokraciji izšli iz vojne zmagoviti.

kakor zahteva nekatere upravne naloge, ki ne bodo povsem priproste in lahke, vendar vse to istočasno prinaša močno koncentracijo vseh političnih sil, tako da je Jugoslavija danes mnogo močnejša kakor pred mesecem dni. Taka strnjnost je danes potrebna tudi za nevtralno državo ter je gotovo, da je na obeh straneh bistveno pomagala k zbliznanju težnja, da se jugoslovanska domovina brezpogojno ohrani izven svetovne krize. Vsekakor je tudi za nevtralne države veliko nevarnosti in vprašanj in vsak dan doživljamo in vidimo, kako je nevtralnim državam oteženo njihovo nevtralno stališče. Meja Jugoslavije pa bo vsekakor zavarovana.

Tekme v slovensko-hrvaški ligi:

Tekma Ljubljana : Slavija (Varaždin) prekinjena pri stanju 3:3

Ob 16.15 sta se na igrišču SK Ljubljane predstavili enajstostorj SK Slavija iz Varaždina in domačinov. SK Slavija je nastopila v sledeči postavi: Švajhofer, Levčič, Gušić, Gul, Ivantič, Stare, Orel, Vojtehovski, Novak, Martinović, Solerti.

Ljubljana: Lindtner, Cegler, Jerman, Vodišek, Serčer, Boncelj, Lah, Pupo, Grinthal, Presinger, Jež I. Tekmo bi moral soditi zagrebški sodnik Jirasek, ki se je seveda tudi pojavil na igrišču in začel pisati s piščalko.

Začetni udarec imajo gostje, ki se kar hitro znajdejo pred ljubljanskim golom. Že splošneje je videti, da bodo Varaždinci vso igro naravnost proti levemu krilu, kjer je bil hitri in odlični Solerti. Varaždinci so vse oddajali na levo krilo in ni minilo dolgo, pa so svoj uspeh s te strani tudi dosegli. V ne preveč nevarnem položaju je Jerman poslal žogo v kot. Kot je lepo streljal Solerti in iz gneče je Vojtehovski poslal žogo v Lindtnerjev prostor. Varaždinci so že v 5 min. vodili z 1:0. Naši pogratajo, da bo boljše v lepih mejah fairnesse. Tempo je bil tako oster, da je bilo gotovo, da ga igralci ne bodo vzdržali do konca. Varaždinci imajo še vedno prvo besedo in v 10. minuti je Lindtnerju lepo pomagala prečka. Bogva, ali bi držal žogo, če bi šla 10 cm bolj na desno. Kmalu za tem ima Grinthal lepo priložnost, toda žoga gre preko gola. V 20. minuti napravi levi branilec Gušić v šestnaštercu roko. Sodnik prisodi 11 metrovko, ki jo Pupo ne zgreši in izravna rezultat na 1:1. Varaždinca enajstka ne zmoti in že minuto nato Solerti uide po krilu in lepo centrirano. Novak je na mestu, Lindtner sicer brani, toda sodnik pokaže na sredo, češ da je Lindtner padel z žogo že preko golove črte. Varaždinci vodijo z 2:1. Igralci Ljubljane so se po tem nasprotnikovem uspehu malo prebudili in začeli pritiskati, uspeha pa kljub temu ni bilo pravega. Naši igralci neločno oddajajo, medlo startajo in ne kaže prave borbenosti. Nekaj lepih strelav na gol Varaždincev pa prestreže tudi njihov zelo dober golman. Gledalci pa začnejo že opaziti, da sodnik Jirasek ni bogve kako siguran. Mnogo njegovih odločitev je bilo nemogočih. Ko sodnik to vidi, začne postajati še nezgovornejši. Ljubljanci pa pravici protestirajo proti sodniku, vendar igra sama še ne trpi. Igra valovi od enega gola do drugega. Ljubljana se je začela otresati klešč Varaždincev. V 43. minuti prvega polčasa je ta uspeh kronan. Lep predložek Presingerja zagrabl Grinthal v nelahkem položaju in ga s krasnim strelom — kot v nekdanjih dneh — neubranljivo pošlje tik pod prečko v gol. Rezultat je 2:2.

S tem rezultatom gredo igralci tudi na 10 minutni počitek. Slavija je od lani, ko smo jo videli, napredovala, čeprav je izgubila svojega golgeterja Pavletiča. Varaždinci naglo in preprosto osvajajo teren z igro dolgih pasov. Zlasti so pošiljali v ogenj svoje izborno levo krilo Solertija, ki je vidno najboljši mož v napadu. V ožji branbi se je zlasti izkazal dobri golman. Naša Ljubljana se v prvem polčasu ni prav znašla. Mnogo je bilo krivo slabo dodajanje žog in prepozno in premalo start. Poleg tega pa je igra še močno komplicirala. Vsi gledalci pa so prepričani, da smemo v drugem polčasu pričakovati več od naših igralcev.

Drugi polčas je to našo domnevo tudi potrdil. Ljubljana je začela silovito in neprestano napadati.

HAŠK : Hajduk 3 : 1 (1 : 1)

Zagreb, 24. septembra. Pred 3000 gledalci je bila danes nogometna tekma med starima rivaloma Haškom in Hajdukom. V prvem polčasu je Hajduk prevladoval, ker je v prvi minuti dosegel vodstvo po Rafaselijnu. V 30. minuti je uspešno napadal Haška Duhu zaradi nespornosti branilcev Hajduka doseči izenačenje. V drugem polčasu se je slika spremenila. Hajduk, ki je v prvem polčasu forsiral hitro igro, je očitno omagal ter je bil ves drugi polčas odigran v premoči Haška. Le svoji dobri obrambi se imajo gostje zahvaliti, da rezultat ni bil večji. Gole v drugem polčasu sta zabila za Hašk Hitrec in Medarič. V tem polčasu je bila igra v nekaterih trenutkih zelo ostra ter je imel sodnik Mrdjen iz Ljubljane mnogo opraviti, da je nasprotnike pomiril. Sodil pa je na zadovoljstvo vseh.

Split : Gradjanski 0 : 0

Split, 24. septembra. Rezultat predstavlja veliko presenečenje Gradjanskega, ki je bil v kompletni postavi velik favorit današnjega dne. V prvem polčasu je sicer prevladoval, vendar je dobri obrambi Splita uspešno odbržati mrežo nedotaknjeno. Vratar Splita Duplanič je bil junak dneva. V drugem polčasu se je Split povlekel iz obrambe ter večkrat ogrožal vrata Gradjanskega. Zastrelj pa je nesrečno enajstmetrovko.

SAŠK : Slavija (O.) 3 : 3 (0 : 1)

Sarajevo, 24. septembra. Osiječka Slavija je že vodila s 3:1, nato pa je popustila. Tekma je prisostvovala 1200 gledalcev.

TABELA HRVASKO-SLOVENSKE LIGE

Gradjanski	5	4	1	0	20:0	9
Hašk	5	4	0	1	17:8	8
Sašk	5	3	2	0	10:7	8
Hajduk	5	2	1	2	12:8	5
Concordia	5	2	1	2	10:13	5
Slavija (Osijek)	5	1	2	2	12:19	4
Bačka	5	2	0	3	8:16	4
Split	5	1	1	3	4:9	3
Ljubljana	5	0	2	3	7:17	2
Slavija (Varaždin)	5	0	2	3	4:8	2

Rezultati tekem v srbski ligi:

Novi Sad: BSK : Vojvodina 5 : 3

BSK je nastopil s kompletnim moštvom. Vojvodina je igrala v prvem polčasu podrejen vlogi, v drugem polčasu pa se je nepričakovano popravila ter ji je uspelo BSK potisniti za trenutek v obrambo. Tekmi je prisostvovalo 1500 gledalcev.

Subotica: ŽAK : Zemun 7 : 1

Zemun je moral nastopiti s pomlajenim moštvom, ki ni bilo kos dobro razpoloženim Železničarjem. Subotički Železničarji so tekmo zasluženno dobili, čeprav je bil rezultat nekoliko previsok. Sodil je Svetislav Popović iz Petrovgrada.

Skoplje: Gradjanski : BASK 2 : 1

Bask je bil današnji favoriti, a je moral nastopiti z več rezervami. To ga je stalo tudi obe točki.

Belgrad: Jugoslavija : Bata 3 : 0

Razlika od prvega polčasa je bila stodostrna. Že v tretji minuti doseže na Presingerjev predložek Lah neubranljiv gol in s tem vodstvo 3:2. Ljubljana ne prestopa napada, pred golom Varaždincev je nešteto lepih prilik, ki jih domači zastreljajo ali zaradi mečkanja zapravijo. Ljubljana ima sedaj igro popolnoma v svojih rokah. Prvih 20 minut Varaždinci sploh niso prišli na polje Ljubljane. Oba branilca Ljubljane sta vsak napad odvrnila že na eredi igrišča. Igra naših je sijajna in gledalci vsak trenutek pričakujejo še četrti gol. Toda kolikor boljše je Ljubljana, toliko slabši je sodnik. Njegovih odločitev nihče ne razume, sodi očitno v škodo Ljubljane. Ljudje ostro protestirajo proti sodnikovim odločitvam, ki je sploh nemogoč. Igralci, zlasti pa gostje, si dovoljujejo vedno več, ker čutijo pri sodniku zaslonbo. Lepa igra začneja postajati nelepa in naši vračajo mlo za draga. V enem takih trenutkov je Cegler prav po nepotrebnem zastavil Solertija z roko. Prosti strel Solertija ujamemo Novak in pošlje žogo z glavo v 25. min. mimo Lindtnerja v mrežo. Gol po poteku igre ni bil prav nič potreben, toda stanje je 3:3.

Ljubljana kljub temu ne klone, dasi njeni napadi niso več tako siloviti, kakor prvih 20 minut. V 27. minuti se spet izkaže Lindtner. Pa tudi njegov vis-a-vis ima večkrat priliko pokazati svoje znanje.

Nastop tretje enajstostorice

Kenčo pa se je pokazala posledica nemogočega sojenja sodnika Jiraseka. Lah je v šestnaštercu pred varaždinskimi vrati — četrti gol visi v zraku — in dve sigurni piki. Toda varaždinska obramba Laha ne sramno podre na tla. Vse se ozre na sodnika in nemo čaka odločitev, celo Varaždinci čakajo pravilne kazni. Toda sodnik je golmanu zamahnil, češ saj se ni nič zgodilo. V gledalcih zavre kri. Ta stodostrna napadna in krivična odločitev izbije sodo dno. Ljudje ob ograji na Tyrševi cesti, ki so ta grd faul videli prav ob blizu, so vdrli na igrišče. Igralci so sodnika zaščitili, da bi se mu kaj ne pripetilo. Igrišče je bilo naenkrat preplavljeno gledalcev. Sedaj pa se pojavi tretja — neprijavljena — enajstostorica ter začela ljudi na zelo brezobziren način razganjati, dasi to prav gotovo ni bilo potrebno. Igralci varaždinske Slavije so nato s svojim sodnikom odšli v kabine. Ob odhodu sodnika in igralcev je nastalo veliko negodovanje gledalcev. Tretja enajstostorica v dolgih crnih hlačah je začela izvajati na igrišču in pred tribuno svoje strastične vaje, ki so ljudje še bolj zdivjale. Začelo je govoriti kamenje in vse, kar je komu prišlo pod roko. Tako je med drugimi tudi neka pivovarska steklenica zadela svoj prvi cilj. Eden članov tretje nogometne enajstostorice je bil naenkrat oblit s krvjo. Ob nastopu tretje enajstostorice smo videli prizore, ki jih nikakor ne moremo imenovati lepa in fair borba enega protivnika proti drugemu, ampak čisto drugače. Ljudje so upravičeno oboje do nasilno in grobo počeli. Igralci Ljubljane so ostali na igrišču še kakih 10 minut, pa so jih prišli poklicati, češ da je sodnik tekmo dokončno predčasno zaključil.

Tako se je torej danes nehal v Ljubljani peta ligaska tekma v hrvaško-slovenski ligi. Tekma bo imela svoj zaključek pred zeleno mizo. Takrat pa, ko bodo o tej tekmi razpravljali, naj vedo, da je vse te neredne zakrivil sodnik, ki ni samo brez vsakega potrebnega znanja za sojenje nogometnih tekem, ampak je bil tudi pristranski.

Tekme za prvenstvo LNP

Jadran : Reka 2 : 0

Lepa, živahna in fair igra, ki sta jo danes dala oboja moštva Jadrana in Reke, je na precejšno število gledalcev napravila najlepši vtis. Igra je bila, lahko rečemo povsem izenačena in ni imel Jadran v polju nikake izrazite premoči, kakor bi to kazal rezultat. Reka je imela sicer nekaj lepih priložnosti pred Jadrinovim golom, toda sreče prav gotovo ni imela. Končni rezultat je bil postavljen šele v drugem polčasu. Lep podvig je s svojim golom napravilo levo krilo Jadrana, ki se sicer ni posebno izkazalo z igro v polju. Toda gol ki ga je dal, je bil mojstrsko delo, ki se le redko komu posreči. Mož je žogo kakih 5 metrov od gola skoro popolnoma na aut liniji tako lepo zaokrenil, da se je žoga znašla v голу in sicer čisto v levem kotu gola. Drugi gol pa bi moral golman Reke s primerno pazljivostjo ubraniti. Svojo napako je hotel sicer popraviti toda prav za prav dva Jadranova napadalca sta bila na mestu in potisnila žogo v mrežo. Lepo delo je imel sodnik g. Lukežič, ki je zamenjal Macoratića.

Kranj : Svoboda 2 : 2

Proti koncu drugega polčasa se je že zdelo, da bodo Kranjčani odnesli spet obe točki iz Ljubljane. Skoraj tik pred koncem je še vodil Kranj z 2 : 1. Malo pred koncem pa je desni napadalec Svobode Slamberger, prost strel s tako silo in tako precizno prestrelil in naravnost v levi kot gola Kranjčanov, da Starou ni preostalo nič drugega, kot samo izvleči žogo iz mreže. Gol je bil izredno lep. Med vnetimi podžigati Svobode, ki v svojem podžiganju ne izbirajo preveč izrazov, je nastalo veliko navdušenje. K tej stvari bi se pripomnilo, da je skrajno nedostojno (najmilejši izraz!) da morajo gledalci, ki sede na tribuni, poslušati najzvranejši cvetke iz »srbohrvaškega riječnika«. Odgovorni ljudje naj pri klubih skušajo slične stvari onemogočiti. Rezultat igre odgovarja popolnoma poteku igre. V prvem polčasu je na igrišču imela Svoboda malo več besede, v drugem polčasu pa so bili Kranjčani boljši.

Sodnik g. Deržaj je imel igro ves čas popolnoma v rokah in je bil zlasti v presojanju favlov zelo rigorozen. Bilo pa je potrebno.

Mars : Hermes 2 : 1 (2 : 0)

Ni šlo, pa ni šlo, čeprav so si Hermežani prizadevali na vse načine, da bi vsaj izenačili. Gotovo bi po lepi in poštenovalni igri zaslužili, da bi to dosegli. Dočim je Hermes skozi vso igro res igral, se je Mars omejil samo na napade od časa do časa in mu je uspelo odnesti točko. Velika napaka Hermežanov je bila, ker niso imeli nobenega strelca, da bi znal s trudom ustvarjene akcije spremeniti v gol. Precej prilik so na ta način zamudili. Nasprotno pa je Mars znal izkoristiti vse in ima tudi dobre strelce.

Takoj v začetku igre je Hermes lepo prodrl in streljal, pa je žoga ostala v rokah vratarja. Igralo se je največ na strani Marsa. Potem pa so Marsovci prodrli in poslali proti koncu prve-

Slovenski in hrvaški nogometni klubi bodo zavzeli skupno stališče do JNZ

Ljubljana, 24. septembra.

Danes dopoldne je bila seja koalicijskega odbora slovenskih in hrvaških nogometnih klubov, katere namen je bila določitev stališča, ki ga slovenski in hrvaški klubi morajo zavzeti do številnih vprašanj v jugoslovanskem nogometu. Od strani hrvaških klubov sta se seje udeležila predsednik Hrvatske športne eloge dr. Ivo Kraljević ter Ivo Šuste, za slovenske klube pa predsednik nogometne povezave v Ljubljani dr. Janko Kštel in dr. Dinko Buljević.

Razen z upravnimi vprašanji, ki so bila na dnevnem redu, so se na seji bavili tudi z vprašanjem skupnega stališča do današnjega stanja v nogometnem športu. V celoti je prišla do izraza soglasnost glede vseh nogometnih vprašanj v Jugoslaviji in o načinih

ter potih, po katerih naj bi se izpeljala prenova vrhovne nogometne institucije. Prav tako so si bili delegati soglasni glede udeležbe slovenskih in hrvaških nogometnih klubov na obnem Jugoslovanske nogometne zveze, ki bo v Beogradu 1. oktobra. Sploh ga ni bilo vprašanja, kjer bi se nazirala obeh skupin nogometnih klubov razlikovala.

Soglasno so ugotovili, da je treba vprašanje prenovne Jugoslovanske nogometne zveze rešiti čim prej. Koalicijski odbor slovenskih in hrvaških klubov bo dal v tem pogledu še posebne predloge, da bi se to vprašanje moglo rešiti čim bolj pravilno in čim hitreje. Prevladovalo je prepričanje, da bi se vprašanje prenovne JNZ moglo izvesti zelo hitro, če bi bilo na drugi strani dovolj dobre volje in dejanskega razumevanja.

Plavači so se za letos poslovili

Danes popoldne so ljubljanske gimnazije priredile na kopališču Ilirije prvenstvo srednjih šol. Za to zadnjo letošnjo plavalno prireditev je vladalo precejšnje zanimanje in se je na kopališču zbralo mnogo staršev, onih, ki so tekmovali, in pa prijateljev plavalnega športa, ki so letos v Ljubljani videli tako malo plavalnih prireditev.

V moškem tekmovalstvu se je izkazalo, da ima I. dr. realna gimnazija v Ljubljani najboljša plavače. Pri ženskah pa je daleč prednjačila mestna ženska realna gimnazija. Rezultati tekmovalstva so: 50 m prosto moški: 1. Pelkan (I. dr.) 28.2; 2. Löser (kl. gimn.) 30.2; 3. Hudnik (III. dr.) 30.2.

100 m prsno moški: 1. Hercog (III. dr.) 1:28; 2. Rakič (kl. g.) 1:28.8; 3. Brozovič (I. dr.) 1:33.4.

50 m prosto dekleta: 1. Vidmar (mest. ž. g.) 30.2; 2. Berjak (m. ž. g.) 41.4; 3. Vesner (m. ž. g.) 53.8.

50 m prosto nižješolke: 1. Jovanovič (III. dr.) 35.8; 2. Modic (I. dr.) 41; 3. Perles (III. dr.) 41.1.

100 m hrbtno moški: 1. Peklan (I. dr. gimn.) 1:22.2; 2. Grašek (kl. g.) 1:23.8; 3. Bobinac (I. dr.) 1:32.8.

100 m prsno dekleta: 1. Verner (m. ž. g.) 1:37.8; 2. Ledl (kl. g.) 1:48; 3. Knez (kl. g.) 2:00.7.

Atletska prireditev SK Planine na Stadionu

Sobotni in današnji miting SK Planine nam je pokazal, da ima Planina izredno veliko število mladih in talentiranih atletov. Na Stadionu je bilo ves čas silno živo, včeraj še mogoče bolj kot danes. Tekmovali so tekmovalci vseh starosti in v vseh disciplinah: juniorji B do 16 let, juniorji C do 18 let, omladinici do 20 let in še seniorji. Tako je bilo v skoku v daljavo 26 tekmovalcev, v metu diska 27 tekmovalcev, v metu na 200 m 15 tekmovalcev in tako dalje. Zasedba tekmovalcev je bila torej zelo velika, in ta nam daje tudi največje upe za bodočnost. Atletika pri nas ne bo propadla, samo še se bo kdo brljal znanje. Atletov je mnogo in tudi mnogo veselja izliva. Zlasti je razveseljivo veliko zanimanje za discipline metov, torej panogo, v kateri Slovenci dosedaj nismo dosti pomenili z nekaterimi zelo redkimi izjemami.

Približno ista slika je z gledalci. Vedno in vedno prihajajo na atletske mitinge samo mladi ljudje, po večini srednješolci. Starejših gledalcev ne pripravljajo na igrišče, če se ne obeta senzacija, čeprav so bile borbe v soboto in danes prav lepe. Zato se nam tudi nespametno delati za mitinge reklamo z blestečimi imeni teh in onih prvenstvenih tekmovalcev, ki bodo nastopili in ki jih potem ni, čeprav je prireditelj že vnaprej lahko vedel, da ne bodo prišli. Taka bučna reklama več škoduje kot pa koristi in pa tudi potrebna ni.

Končno je izostala tudi napovedana rušitev državnega rekorda v metu kopja. Mausar Darko je nedvomno odlični metalec kopja in ne dvomimo, da se mu bo enkrat posrečilo rušiti drž. rekord v metu kopja, saj nam je znano, da je v treningu že večkrat vrget dalj kot 61.57 m. Toda pod takimi okoliščinami kot je metal kopje Mausar, se mu to ni moglo posrečiti. Prepričani smo, da bi se to tudi ne posrečilo nobenemu, ki bi bil še mnogo bolj prepričan v svoj uspeh.

Rezultati današnjega dopoldanskega mitinga so sledeči:

Met krogla:

Seniorji: 1. Klinar (Planina) 12.22 m; 2. Košec (Primorje) 11.50 m; 3. Kajfež (Prim.) 11.47 m.
Mladina: 1. Merala (Pl) 11.29 m; 2. Košer (Ilirija) 11.12 m; 3. Pirc (Pr) 10.18 m.
Juniorji C: 1. Klinar (Pl) 12.00 m; 2. Sodnik (Il) 11.91 m; 3. Žgalin (Pl) 10.68 m.
Juniorji B: 1. Merala (Pl) 13.04 m; 2. Rus (Pl) 12.32 m; 3. Erman (Pl) 11.77 m.

Triskok

Seniorji: 1. Smolej (Pl) 12.96 m.
Mladina: 1. Pirc (Pr) 11.75 m; 2. Kompare

ga polčasa žogo dvakrat v nasprotnikovo mrežo kar eden za drugim, da se žoga še oddahniti ni utegnila. V drugem polčasu se je igralo izmenoma in Hermežani niso nič popustili. Proti koncu igre se jim je posrečilo, da so iz kota poslali žogo v mrežo in kmalu nato bi iz podobnega položaja kmalu nastalo še eno darilo. Čim pa je žoga začutila Hermežanovo nogo, jo je pustila vsaka volja, da bi šla v mrežo. To je bila izrazita smola!

Igra je potekala mirno in fair. Sodnik gosp. Skalar je bil prav dober, samo do rok je kazal prejšnje spoštovanje.

*

Italijanski nogomet

Rim, 24. septembra. Pri današnjih nogometnih tekмах za italijansko prvenstvo so bili rezultati ti-le: Genova : Bari 3:1, Lazio : Torino 1:1, Novara : Milano 1:0, Bologna : Triestina 2:0, Juventus : Roma 1:1, Venezia : Ambrosiana 2:1, Napoli : Liguria 3:2.

Prvenstvo II. razreda:

Moste : Adria 10:1
Grafika : Slavija 3:1
Korotan : Mladica 4:3.

Prvenstvo juniorjev

Mars : Jadran 7:3
Ljubljana : Moste 7:0
Slavija : Reka 7:0
Svoboda : Hermes 2:2

Mešana štafeta 3x100 m: I. dr. realna gimn. 4:08.1; 2. Klasična gimn. 4:08.2; 3. III. državna realna gimn. 4:26.9.

100 m prsno nižješolci: Perles, Modic, Kerševan diskvalificirani, Prešeren 2:00.5.

Štafeta 4x50 m prosto: I. dr. gimn. 2:06; 2. III. dr. gimn. 2:08.2; 3. Klasična gimn. 2:07.9.

Končno stanje točk, moški: 1. I. dr. realna gimn. 132 točk; 2. III. dr. realna gimn. 88 točk; 3. Klasična gimn. 50 točk.

Ženske: 1. Mestna žen. gimn. 67 točk; 2. Klasična gimn. 32 točk.

Po plavalnih tožkah je bila še water polo tekma med reprezentancama I. dr. ralne gimn. in III. dr. real. gimn. Reprezentanca I. dr. gimn. je dopoldne po lepi igri že porazila svoje tovariše iz klasične gimnazije z rezultatom 3:1 (0:0) in se je tako plasirala za finalno borbo. Tudi proti svojim tovarišem iz III. dr. gimn. so bili uspešni. Premagali so jih z 4:0. Precej ostro tekmo je dobro sodil Vrankar. Po končanih tekmah je bila razdelitev treh pokalov. Zmagovalno moštvo I. dr. realne gimn. je prejelo pokal, ki ga je poklonila Ilirija. Zmagovalce v ženskih disciplinah, študentke ljubljanskega liceja, so dobile pokal Ljubljanske plavalne podzveze, prav tako pa je dobila I. dr. real. gimn. pokal plavalne zveze za prvenstvo v waterpolu.

(Pl) 11.62 m; 3. Jevšnik (Pl) 10.88 m.
Juniorji C: 1. Končar (Litija) 12.09 m; 2. Žgalin (Pl) 11.78 m; 3. Medja (Bratstvo) 11.63 m.

Tek na 400 metrov

Seniorji: Skušek (Pr) 51.9, Pohar (Bratstvo) 56.1.

Mladina: Kolarič (Maraton) 54.2, Jurca (Pr) 56.4.

Tek 1500 metrov

Seniorji: Tavčar (Pr) 4:38.

Mladina: Schmiederer (Rapid) 4:19, Kien (Pr) 4:25.4.

Juniorji C: Potočnik (Pl) 4:28, Megušar (Il) 4:43, Podlipec (Il) 4:48.

Tek na 100 metrov

Mladina: Klinar (Pl) 11.8, Jevšnik (Pl) 12.4, Kompare (Pl) 12.8.

Juniorji B: Jenko (Il) 13.3, Perot (Pl) 13.4, Megušar (Il) 13.5.

Juniorji C: Medija (Br) 12.1, Marinc (Pr) 12.2, Sodnik (Il) 12.3.

Met kopja

Seniorji: 1. Kajfež (Pr) 42.30 m; 2. Klinar (Pl) 41.85 m; 3. Košec (Pr.)

Mladina: 1. Pirc (Pr) 42.08 m, 2. Markež (Pl) 31.03 m; 3. Kompare (Pl) 30.75 m.

Juniorji C: 1. Sodnik (Pr) 38.85 m, 2. Marinc (Pr) 33.10; 3. Klinar (Pl) 32.30 m.

Juniorji B: 1. Remec (Pl) 44.80 m; 2. Rus (Pl) 34.30 m; 3. Roban (Pr) 33.93 m.

Skok s palico

Seniorji: Gašperšič (Pr) 320 cm, Zupančič (Pl) 300 cm.

Juniorji B: Milanovič (Il) 290 cm, Erman (Pl) 270 cm.

Juniorji C: Klinar (Pl) 260 cm, Žgalin (Pl) 250 cm.

Mladina: Bratovž (Il) 320 cm.

Tekme so se danes dopoldne precej zavlekle, ker je bilo na igrišču premalo sodnikov. SK Planini pa na lepi prireditvi čestitamo.

Lahkoatletske tekme v Zagrebu

Zagreb, 24. septembra.

Včera so bile v Zagrebu lahkoatletske tekme, ki jih je priredil Hašk. Doseženi so bili sledeči rezultati:

Met kladiva: 1. Majetič 41.56, 2. dr. Frič, 3. dr. Manojlovič.

Met diska, helen. stil: 1. dr. Narančič, 34.66, 2. Obradović, 3. Manojlovič.

Met diska, navadni stil: 1. Čurčič 43.30; 2. Manojlovič.

Tek 3000 m: 1. Hornik (Maraton) 9:30.6; Kotnik Jože je hotel rušiti državni rekord, ker je pa po preteku prve polovice proge sprevidel, da je porabil preveč časa, je odstopil.

Met krogla: 1. Narančič 13.38; 2. Novakovič; 3. Obradović.

Kolesarsko prvenstvo banovine

Hrvatske

Zagreb, 24. septembra.

Tukaj je bilo dan